

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaneuvottelut – mistä niissä on kyse?

Osa 3: Globaalit säännöt

Pienet ja keskisuuret yritykset

Sopimuksen erityisenä painopisteenä on pienten ja keskisuurten yritysten markkinoillepääsyn parantaminen. EU:ssa ja Yhdysvalloissa yrityksistä 99 prosenttia on pieniä ja keskisuuria, millä EU:ssa tarkoitetaan alle 250 työntekijän yrityksiä. Suomessa yritysten 393 miljardin euron liikevaihdosta yli puolet syntyy näissä yrityksissä ja sektorin osuus Suomen BKT:sta on yli 40 prosenttia. Sekä EU:ssa että Yhdysvalloissa pienet ja keskisuuret yritykset (pk) ovat merkittäviä työllistäjiä. EU:ssa kaksi kolmasosaa ja Yhdysvalloissa yli puolet yksityissektorin työpaikoista on näissä yrityksissä.

Sopimuksen on arvioitu hyödyttävän pk-yrityksiä poistamalla tullit ja teknisiä kaupan esteitä. Myös palvelukaupan vapauttaminen, julkisten hankintojen avaaminen entistä laajemmin kilpailulle sekä tullimenettelyjen yksinkertaistaminen edesauttaisivat pk-yritysten toimintaa sekä EU:ssa että Yhdysvalloissa.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen ETLA:n 15.3.2013 julkaiseman tutkimuksen mukaan pienempien yritysten tuotannon arvo, henkilöstö ja kannattavuus Suomessa nousisivat sopimuksen ansiosta suhteellisesti enemmän kuin suurempien yritysten. Pienet yritykset hyötyisivät suuria yrityksiä enemmän myös kaupan esteiden vähentämisestä ja poistamisesta.

Sopimukseen tullaan sisällyttämään erillinen pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeva luku, joka olisi EU:n sopimuksissa ensimmäinen laatuaan. Keskusteluissa on edetty tekstipohjaisiin neuvotteluihin. Varsinaiset markkinoillepääsyä koskevat sitoumukset määritellään muualla sopimuksessa, ja niissä tavoitteena on yritysten tasapuolinen kohtelu.

Sopimuksella pyritään parantamaan ja lisäämään EU:n ja Yhdysvaltojen välistä tietojen vaihtoa ottaen erityisesti huomioon pk-yritysten tarpeet. EU:n tavoitteena on, että Yhdysvalloissa olisi, kuten EU:ssakin, sivusto, josta yritykset saisivat ilmaiseksi tietoa tuontia, vientiä ja investointejaan varten. Sivusto pitäisi sisällään tietoa tuontitulleista, veroista, lainsäädännöstä, tullimenettelyistä sekä markkinamahdollisuuksista.

EU pyrkii neuvotteluissa siihen, että tietoa sellaisista parhaista käytänteistä, jotka helpottavat pienempien yritysten vientiä tai investointeja ulkomaille, jaettaisiin entistä enemmän. Yhteistyötä pk-yritysten kanssa kehitettäisiin edelleen. Sopimuksella perustettaisiin erityinen pk-yrityksiin keskittyvä komitea, joka välittäisi pienempien yritysten prioriteetit ja huolenaiheet EU:n ja Yhdysvaltojen viranomaisille. Tavoitteena on myös vahvistaa nykyistä Euroopan komission ja Yhdysvaltain hallinnon välistä yhteistyötä.

Euroopan komissio selvitti vuonna 2014 pk-yritysten ongelmia Yhdysvaltain markkinoilla erillisellä kyselyllä ja aikoo ottaa saamansa vastaukset huomioon jatkotyössä.